EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 22.9.2021
COM(2021) 598 final

SDĚLENÍ KOMISE

Aktualizovaná zpráva o posíleném dohledu – Řecko, září 2021

{SWD(2021) 273 final}

SOUVISLOSTI

Ekonomický vývoj a hospodářská politika Řecka se sledují v rámci evropského semestru pro koordinaci hospodářských politik a na základě rámce posíleného dohledu podle článků 2 a 3 nařízení (EU) č. 472/2013([1]). Posílený dohled nad Řeckem ([2]) potvrzuje skutečnost, že země musí pokračovat v provádění opatření, jimiž by vyřešila příčiny či možné příčiny hospodářských a finančních obtíží, a zároveň provádět strukturální reformy na podporu stabilního a udržitelného hospodářského růstu.

Posílený dohled poskytuje komplexní rámec pro sledování hospodářského vývoje a provádění politik potřebných k zajištění udržitelného hospodářského oživení. Umožňuje pravidelné posuzování nejnovějšího vývoje hospodářské a finanční situace Řecka, jakož i sledování podmínek veřejného financování a aktualizaci analýzy udržitelnosti dluhu. Posílený dohled poskytuje rovněž rámec pro hodnocení obecného závazku Řecka vůči Euroskupině ze dne 22. června 2018, a to pokračovat v reformách přijatých v rámci programu Evropského mechanismu stability, tyto reformy dokončit a zajistit, aby byly zachovány cíle důležitých reforem přijatých v rámci programů finanční pomoci. V této souvislosti se prostřednictvím posíleného dohledu sleduje plnění specifických závazků k dokončení klíčových strukturálních reforem zahájených v rámci programu, a to v šesti klíčových oblastech v dohodnutých lhůtách do poloviny roku 2022, jimiž jsou konkrétně: i) fiskální a fiskálně-strukturální politiky, ii) sociální zabezpečení, iii) finanční stabilita, iv) trh práce a výrobkové trhy, v) Řecká společnost pro majetek a účasti a privatizace a vi) modernizace veřejné správy ([3]).

Toto je jedenáctá zpráva o posíleném dohledu nad Řeckem. Zpráva vychází ze zjištění mise, která se uskutečnila na dálku dne 15. července 2021, a z pravidelného dialogu s příslušnými orgány. Misi podnikla Evropská komise společně s Evropskou centrální bankou ([4]); účast Mezinárodního měnového fondu se odehrávala v kontextu jeho rámce sledování po ukončení programu, zatímco Evropský mechanismus stability se účastnil v rámci svého systému včasného varování a v souladu s memorandem o porozumění o pracovních vztazích mezi Komisí a Evropským mechanismem stability ze dne 27. dubna 2018. Tato zpráva hodnotí plnění závazků Řecka vůči Euroskupině, pokud jde o reformy, které měly být dokončeny do poloviny roku 2021. Zpráva nesouvisí s uvolněním dalšího souboru politicky podmíněných dluhových opatření, k němuž by – v souladu s dohodnutým

([1]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 472/2013 ze dne 21. května 2013 o posílení hospodářského a rozpočtového dohledu nad členskými státy eurozóny, jejichž finanční stabilita je postižena či ohrožena závažnými obtížemi (Úř. věst. L 140, 27.5.2013, s. 1).

([2]) Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2021/1279 ze dne 28. července 2021 o prodloužení posíleného dohledu nad Řeckem.

([3]) https://www.consilium.europa.eu/media/35749/z-councils-council-configurations-ecofin-eurogroup-2018-180621-specific-commitments-to-ensure-the-continuity-and-completion-of-reforms-adopted-under-the-esm-programme_2.pdf.

([4]) Pracovníci ECB se kontrolní mise účastnili v souladu s pravomocemi ECB, tzn. poskytovali svoje odborné znalosti v oblasti politik finančního sektoru a otázek zásadního makroekonomického významu, jako jsou hlavní fiskální cíle a potřeby udržitelnosti a financování. Kontrolní misi předcházela technická mise, která se rovněž uskutečnila na dálku, a to ve dnech 1. až 7. července 2021.

pololetním harmonogramem – mohlo dojít na základě dvanácté zprávy. Dvanáctá zpráva by měla být zveřejněna v listopadu.

Závazky vůči partnerům z Euroskupiny, které Řecko přijalo v červnu 2018 a které jsou základem pro uvolnění dodatečných opatření ke zmírnění dluhového břemene, byly stanoveny do poloviny roku 2022, a Řecko tak vstoupilo do posledního roku platnosti tohoto ujednání. Přestože řada závazků byla dokončena, mise usilovala o vyjasnění rozsahu a harmonogramu pro dokončení zbývajících reformních závazků.

CELKOVÉ HODNOCENÍ

Ekonomika vykazuje známky dřívějšího oživení, než se očekávalo, a to navzdory tomu, že k otevření došlo později, než bylo plánováno. Po rozsáhlém poklesu ve výši 8,2 % v roce 2020 se reálný HDP mezičtvrtletně zvýšil o 4,5 % v prvním čtvrtletí a o 3,4 % ve druhém čtvrtletí roku 2021, což bylo způsobeno investicemi a akumulací zásob. Podle předběžné prognózy Komise z léta 2021 se očekává, že HDP vzroste v roce 2021 o 4,3 % a v roce 2022 o 6,0 %, a to s přihlédnutím k investičnímu podnětu, který vyplývá z plánu pro oživení a odolnost, jakož i k fiskálnímu stimulu ze strany vládních podpůrných opatření. Fiskální politika zůstane akomodativní, neboť orgány nadále poskytují ekonomice cílenou a dočasnou podporu, a to i v reakci na katastrofické požáry, které zemi zasáhly v srpnu. Opatření na podporu zaměstnanosti, podporovaná zejména prostřednictvím nástroje EU pro dočasnou podporu na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci (SURE), nadále posilovala trh práce a spolu s uvolněním zdravotnických omezení a opětovným zahájením turistické sezóny podpořila další pokles míry nezaměstnanosti na 15,9 % ve druhém čtvrtletí roku 2021 ve srovnání s 17,1 % ve druhém čtvrtletí roku 2020. Očkovací kampaň dále pokračuje; nejistota ohledně výhledu však zůstává vysoká, zejména pokud jde o nedávný nárůst počtu případů onemocnění COVID-19, k němuž došlo v létě v důsledku rozšíření nových variant koronaviru.

Nedávno přijatý plán pro oživení a odolnost bude hrát klíčovou úlohu při pomoci Řecku, aby z pandemie COVID-19 vyšlo silnější. Řecký plán pro oživení a odolnost byl jedním z prvních plánů, které Rada formálně schválila – stalo se tak dne 13. července poté, co Evropská komise dne 17. června poskytla kladné hodnocení. Řecku bylo dne 9. srpna vyplaceno předběžné financování ve výši 3,96 miliardy EUR. Plán, který představuje opatření pro mobilizaci 17,8 miliardy EUR ve formě grantů a 12,7 miliardy EUR ve formě půjček, představuje značné úsilí, které Řecko vyvíjí k řešení výzev, jimž čelí. Zahrnuje mnoho investic souvisejících s klimatem a poskytne impuls digitalizaci a velkému počtu reforem, které vycházejí z minulých i probíhajících opatření. Řecko bylo rovněž prvním členským státem, který finalizoval dohodu o partnerství na programové období 2021–2027. Dohoda o partnerství, kterou Komise přijala dne 29. července 2021, stanoví strategickou orientaci pro využití investic v hodnotě více než 21 miliard EUR na podporu hospodářské, sociální a územní soudržnosti Řecka.

Provádění reforem pokračovalo v mnoha oblastech politiky dobrým tempem, přičemž řada specifických politických závazků byla dokončena v aktuálním vykazovaném období. Jedná se zejména o tyto oblasti:

- Významného a podstatného pokroku bylo dosaženo v oblasti **privatizací**, kde došlo zejména k uzavření transakce týkající se zásadního projektu Hellinikon a k výběru upřednostňovaného investora pro koncesi na dálnici Egnatia a transakci týkající se infrastruktury Státní plynárenské společnosti (DEPA). Práce **Řecké**

společnosti pro majetek a účasti pokračuje, pokud jde o přípravu aktualizace jejího strategického plánu a smlouvy o plnění pro aténský městský dopravní podnik.

- Doplňková mzdová tabulka pro **Nezávislý úřad pro veřejné příjmy**, přijatá v souvislosti s desátou zprávou, byla úspěšně zavedena u značného počtu jeho zaměstnanců, čímž byl splněn specifický závazek v oblasti daňové správy.

- Navzdory značným zpožděním ve výběrovém řízení byla nedávno podepsána smlouva o plném zavedení příslušného informačního systému na podporu **rámce pro udělování investičních licencí**, čímž byl tento specifický závazek splněn.

- Byla zadána zakázka na vytvoření **národní vstupní brány pro kodifikaci a reformu řecké legislativy**, čímž byl tento specifický závazek fakticky uzavřen. Smlouva má dlouhou fázi provádění v délce trvání 36 měsíců a je financována z prostředků EU prostřednictvím národního strategického referenčního rámce.

Pokroku se dále dařilo dosahovat i v dalších oblastech, na něž se vztahují specifické závazky, a orgány se zavázaly zajistit jejich provádění podle dohodnutých harmonogramů. Konkrétně jde o tyto oblasti:

- Informační systém pro komplexní systém výběru určený pro **daňovou správu** – specifický závazek do poloviny roku 2021 – se nachází v testovací fázi a očekává se, že finální systém bude zaveden do konce roku 2021, což bude v zásadě v souladu s tím, co se očekávalo v desáté zprávě.

- Pokud jde o zdravotní a sociální péči, výběr **zpětně vymáhaných částek**, tj. výdajů nad rámec zákonem stanoveného stropu veřejných výdajů na léčiva a jiné zdravotnické služby, které mají být získány zpět od poskytovatelů zdravotní péče, nyní po zpožděních způsobených pandemií postupuje obecně podle harmonogramu. Orgány dosáhly pokroku v přijímání primárních právních předpisů, kterými se zavádí systém osobní pomoci pro osoby se **zdravotním postižením** na základě nového přístupu k posuzování zdravotního postižení založeného na funkčnosti, přičemž sekundární právní předpisy mají následovat do konce roku.

- Pokud jde o podnikatelské a investiční prostředí, orgány v návaznosti na soubor právních předpisů přijatých v dubnu 2021 přijaly v červnu 2021 další primární právní předpisy s cílem reformovat **udělování licencí na hospodářské činnosti** ve všech dohodnutých odvětvích. Jde o vítaný krok. Řeckým orgánům se nicméně doporučuje, aby urychlily přijímání ministerských vyhlášek nezbytných k provedení dubnových a červnových předpisů, což je nezbytné k tomu, aby byla nová ustanovení plně funkční. Provádění plánu pro dokončení projektu **katastru** pokračuje uspokojivě, s mírným zpožděním při ratifikaci map lesů. Evropské orgány vítají, že řecké orgány přijaly nový katastrální zákon, jehož cílem je urychlit procesy katastrálního mapování a postupy při převodu majetku. V návaznosti na nedávnou reformu trhu práce se očekává, že řecké orgány do začátku roku 2022 předloží první návrh nového zákoníku práce s cílem posílit právní jistotu a přístup k právu prostřednictvím **právní kodifikace**.

- V oblasti **spravedlnosti** dosáhly orgány ve stávajícím vykazovaném období dobrého pokroku, pokud jde o specifický závazek týkající se elektronického podávání žádostí. Řecký plán pro oživení a odolnost zahrnuje řadu vítaných následných opatření, která budou dále sledovat a rozšiřovat cíle této reformy.

- Pokud jde o **boj proti korupci**, orgány předložily opatření k řešení zbývajících doporučení Skupiny států proti korupci (GRECO), a to postupně do dubna 2022 (specifický závazek).

- Orgány pokročily s hlavním plánem rozvoje **olympijského sportovního centra** (OAKA). Bude třeba dále pracovat na tom, aby plány pro tuto lokalitu zaručily její dlouhodobou finanční udržitelnost.

Orgány pokročily v řadě obecnějších strukturálních reforem zahájených v rámci posíleného dohledu. Jedná se zejména o tyto oblasti:

- V srpnu 2021 přijal parlament nový komplexní zákon o **školním vzdělávání**, který bude platit v aktuálním akademickém roce 2021–22. Tato reforma přináší řadu důležitých inovací, pokud jde o autonomii škol, organizační změny a hodnocení učitelů.

- Orgány připravily podrobný akční plán, a to prostřednictvím technické podpory poskytované Evropskou komisí, s cílem posílit **nábor státních zaměstnanců**. Provádění plánu bude sledováno v rámci řeckého plánu pro oživení a odolnost.

- Orgány přijaly novou vnitrostátní **strategii zadávání veřejných zakázek** na období 2021–2025 s klíčovými iniciativami, včetně digitalizace postupů zadávání veřejných zakázek, zavedení moderních nástrojů a elektronických služeb a zlepšení správního a kontrolního rámce.

- V neposlední řadě orgány nadále dosahují stabilního pokroku v oblasti **elektronické správy**, zejména pokud jde o probíhající vývoj portálu „gov.gr“ a zabezpečení robustnosti systémů veřejného sektoru. Opatření v této oblasti budou rovněž podporována z řeckého fondu pro oživení a odolnost.

V některých oblastech byl pokrok pomalejší, než se v desáté zprávě očekávalo. Zejména se nezrychlilo tempo **vypořádání nedoplatků**. Celkový objem nedoplatků činil přibližně 900 milionů EUR, což o téměř 80 % překročilo celkový cíl ke konci července (přibližně 500 milionů EUR). Tato významná odchylka vzbuzuje obavy, zejména vzhledem k rozsáhlému přehodnocení cílů v oblasti vypořádání, které bylo provedeno v souvislosti s desátou zprávou. Vzhledem k současnému zpoždění bude cíle, který spočívá v podstatném vyrovnání objemu nepenzijních nedoplatků a měl být splněn v červnu 2021, náročné dosáhnout i do konce září. Řecké orgány se vyzývají, aby urychlily provádění všech opatření, která usnadní vypořádání nedoplatků a zabrání nahromadění nových tak, aby se zamezilo jakýmkoli budoucím odchylkám od dohodnutých cílů. Je však povzbudivé, že realizace doporučení řeckého účetního dvora týkajících se vypořádání nedoplatků pokračuje podle plánu a že orgány stanovily návrhy na zjednodušení některých fiskálních postupů, z nichž většina má být schválena do října a prosince 2021. Orgány celkově dosáhly významného pokroku v **reformě rámce pro inspekce**, avšak poslední zbývající prvek z prioritních oblastí sledovaných v rámci posíleného dohledu, konkrétně primární legislativa a prováděcí vyhlášky týkající se inspekce v oblasti ochrany životního prostředí, zaznamenal kvůli probíhající širší

environmentální reformě zpoždění oproti harmonogramu z května 2021, s nímž počítala desátá zpráva. Orgány se zavázaly dokončit reformu inspekcí do konce října 2021. V oblasti **spravedlnosti** postupuje práce na zřizování jednotek JustStat pomaleji, než se očekávalo, a dosud nebylo vyhlášeno výběrové řízení na integrovaný systém správy případů v občanskoprávních a trestních věcech. Po přijetí řady důležitých právních předpisů v oblasti vzdělávání v roce 2021 se nyní očekává, že zákon o **vysokoškolském vzdělávání** bude přijat do konce roku 2021, tedy poněkud později, než se předpokládalo. V oblasti **zdravotní péče** probíhá centralizované zadávání veřejných zakázek, avšak přijetí nového legislativního rámce pro národní orgán pro centrální zadávání veřejných zakázek v oblasti zdravotnictví (EKAPY) bude předmětem až příštího přezkumu. Probíhá revize zákona o primární zdravotní péči, i když se stále ještě vymezují klíčové prvky, například regulace přístupu pacientů ke zdravotní péči a povinné registrace pacientů, a bylo rovněž dosaženo pokroku v oblasti náboru nových praktických lékařů. Orgány se zavázaly, že návrh dokončí a předloží k veřejné konzultaci do poloviny října.

Dopad pandemie na finanční sektor byl dosud mírný, a to díky opatřením zavedeným řeckými orgány a na úrovni eurozóny. Provádění dohodnutých politických opatření bylo obnoveno, ale pokrok je celkově pomalejší, než se očekávalo. Podíl úvěrů se selháním zůstal v prvním čtvrtletí roku 2021 na úrovni 30 %, podobně jako na konci roku 2020, ale očekává se, že v příštích čtvrtletích znovu započne trend trvalého zlepšování na základě dalších významných sekuritizací v rámci programu Hercules. Počáteční signály z používání nového **insolvenčního rámce** zavedeného v souvislosti s desátou zprávou jsou povzbudivé, ale na posouzení účinnosti tohoto nového rámce je příliš brzy. Postup udělení povolení ke zřízení subjektu prodeje a zpětného leasingu pro zranitelné dlužníky se dále zpozdil a jeho zavedení se neočekává dříve než v polovině roku 2022, aniž by to však mělo vliv na jiné části insolvenčního rámce. Zpracovávání **nahromaděných případů platební neschopnosti domácností**, což je specifický závazek do konce roku 2021, znovu probíhá, ale pravděpodobně bude trvat déle, než se původně očekávalo, a to z důvodu několikaměsíčního pozastavení soudních řízení v souvislosti s pandemií a z důvodu nízké kapacity pro vyřizování případů u řady soudů. Pokud jde o provádění **elektronických dražeb** a jiných vymáhacích řízení, vítané a významné kroky obsažené v revidovaném (navrhovaném) občanském soudním řádu vstoupí v platnost později, než se očekávalo, a to ke dni 1. ledna 2022, což je nešťastné vzhledem k dřívějším ujištěním, že tento předpis vstoupí v platnost do poloviny září 2021. Orgány zahájily další kroky ke zvýšení účinnosti některých procesních aspektů elektronických dražeb v roce 2022. Ve druhém čtvrtletí roku 2021 nadále docházelo k prodlevám při vypořádání **nevyřízených vyžádaných státních záruk**, což vedlo k revidování cíle pro vypořádání za rok 2021 směrem dolů. Zatímco nedávné údaje poskytly povzbudivé známky zrychlení, dosažení revidovaných cílů je i nadále problematické. Evropské orgány vítají přijetí nezbytných sekundárních právních předpisů s cílem zajistit plnou funkčnost **rámce pro odložené daňové pohledávky** v červenci 2021 a umožnit využití odložených daňových pohledávek v případě bankovních ztrát, a také skutečnost, že dojde k brzké změně příslušného primárního práva za účelem dalšího usnadnění sekuritizace a prodeje úvěrů se selháním.

Orgány uvedly, že dokončení některých specifických závazků a dalších důležitých reforem je proveditelné v termínu pro dvanáctou zprávu. Konkrétně jde o tyto oblasti:

- Pokud jde o fiskální strukturální reformy, provádění první úrovně funkční klasifikace, která představuje specifický závazek do poloviny roku 2021 v oblasti **účetní osnovy**, je na dobré cestě k včasnému dokončení před přijetím rozpočtu na rok 2022.

Informační systém pro komplexní systém výběru daní, specifický závazek v oblasti **daňové správy** do poloviny roku 2021, se nachází v testovací fázi, aby mohl být plně zprovozněn do konce října 2021. V listopadu 2021 se očekává přijetí právních předpisů, kterými bude do roku 2022 provedena zásadní reforma daně z nemovitostí ENFIA se širším základem podle nových tržně orientovaných hodnot daně z nemovitostí, což je specifický závazek.

- V oblasti **energetiky** bylo s příslušnými orgány dohodnuto antimonopolní nápravné opatření. Jeho úspěšným provedením prostřednictvím přijetí příslušných regulačních a podnikových opatření bude tento specifický závazek splněn.

- Očekává se, že specifický závazek dokončit integrovaný systém řízení lidských zdrojů pro **veřejnou správu** bude rovněž splněn do října 2021, a to po nedávném dokončení propojení záznamů o každém pracovníkovi, které byly shromážděny na základě sčítání úředníků veřejné správy, u jednotného platebního úřadu a v útvaru lidských zdrojů. Orgány rovněž dokončily posouzení stávajících kategorií dočasných zaměstnanců a zavázaly se, že do října 2021 stanoví roční strop pro dočasné zaměstnance, který se použije od roku 2022. Evropské orgány vybídly řecké orgány, aby co nejdříve dokončily proces jmenování stálého tajemníka pro vzdělávání.

- Navzdory menším zpožděním orgány úspěšně pokračují v realizaci **portálu strategických projektů** a **nástroje pro přípravu projektů**, přičemž obojí bude hrát zásadní úlohu při provádění řeckého plánu pro oživení a odolnost. Očekává se, že budou plně funkční do doby vydání dvanácté zprávy, včetně prvního rozvojového programu smluv strategického významu a spuštění nabídkového řízení na rámcové smlouvy pro konzultanty na projekty určené k dokončení prostřednictvím nástroje pro přípravu projektů. Orgány by rovněž měly dokončit přijetí zbývajících sekundárních právních předpisů, které byly označeny za zásadní pro provádění nového zákona o **zadávání veřejných zakázek**, a to v návaznosti na stabilní pokrok v uplynulých měsících.

- Byla zahájena jednání o budoucnosti **Řeckého fondu finanční stability**, což je specifický závazek. Očekává se, že do října 2021 bude přijata právní změna týkající se doby trvání, správy, strategie odprodeje a zvláštních práv fondu. Je třeba poznamenat, že v procesu jmenování do funkce zástupce výkonného ředitele fondu došlo ke zpožděním. Zachování nezávislosti fondu a respektování procesu výběru, jak je stanoven v zákoně, má i nadále zásadní význam.

Celkově tato zpráva dospěla k závěru, že Řecko přijalo nezbytná opatření ke splnění svých specifických závazků, a to navzdory náročným okolnostem způsobeným pandemií. Řecké orgány splnily specifické závazky v různých oblastech, včetně privatizace, zlepšení podnikatelského prostředí a daňové správy, a zároveň pokročily v širších strukturálních reformách, mimo jiné v oblasti školního vzdělávání a veřejné správy. Evropské orgány vítají úzké a konstruktivní zapojení do všech oblastí a vybízejí řecké orgány, aby udržely dynamiku a v případě potřeby zvýšily úsilí o nápravu zpoždění částečně způsobených pandemií, zejména pokud jde o reformy finančního sektoru a vypořádání nedoplatků.

MAKROEKONOMICKÝ VÝVOJ

Po velkém poklesu o 8,2% v roce 2020 se řecké hospodářství začalo v první polovině roku zotavovat. Reálný HDP se mezičtvrtletně zvýšil o 4,5 % v prvním a o 3,4 % ve druhém

čtvrtletí roku 2021 (očištěno od sezónních vlivů), na což měly vliv investice a akumulace zásob. Po několika měsících poklesu se růst spotřebitelských cen v létě zvýšil a v srpnu dosáhl 1,2 %. Vývoj v první polovině roku, i když je poněkud izolován od celosvětových inflačních tlaků pozorovaných v jiných členských státech, je v první řadě připisován dopadu snížení DPH na ceny služeb. Opatření na podporu zaměstnanosti i nadále posilovala trh práce, a to navzdory rozsáhlému hospodářskému narušení způsobenému pandemií. Odhaduje se, že v roce 2020 bylo prostřednictvím opatření na podporu zaměstnanosti financovaných z nástroje EU pro dočasnou podporu na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci (SURE) podpořeno přibližně 1,5 milionu pracovníků ve více než 200 000 podnicích, zatímco v roce 2021 může tento nástroj využít více než 600 000 pracovníků. Po uvolnění zdravotnických omezení a opětovném zahájení turistické sezóny, které přispělo k rychlejšímu vytváření pracovních míst, se míra nezaměstnanosti ve druhém čtvrtletí roku 2021 snížila na 15,9 %, tj. o 0,4 procentního bodu pod úroveň v prvním čtvrtletí a více než o 1 procentní bod ve srovnání s předchozím rokem. Nezaměstnanost mladých lidí se však zvýšila z 32,8 % v prvním čtvrtletí roku 2020 na 41,7 % v prvním čtvrtletí roku 2021 (poslední dostupné údaje). Hlavní ukazatele z informačního systému „Ergani“ poukazují na další nárůst zaměstnanosti během letních měsíců, což naznačuje možné snížení míry nezaměstnanosti v následujícím čtvrtletí. Souběžně s tím pokračuje očkovací kampaň; nedávný nárůst případů onemocnění v letním období v důsledku vzniku nové varianty delta však vyvolal obavy.

Podle předběžné prognózy Komise z léta 2021 se očekává, že HDP vzroste v roce 2021 o 4,3 % a v roce 2022 o 6,0 %. Růst by měl být v roce 2021 stimulován na domácí úrovni, a to na základě investičního podnětu vyplývajícího z plánu pro oživení a odolnost, jakož i fiskálního stimulu podpůrných vládních opatření. Zatímco počet zahraničních turistů během letní sezóny, zejména v srpnu, vyrovnal značnou část ztrát ve srovnání s rokem 2019, předpokládá se, že příjmy z cestovního ruchu zůstanou pod úrovní roku 2019. Očekává se, že vývoz zboží si zachová pozitivní dynamiku, která bude podpořena jeho značnou odolností v období pandemie. Celková inflace se odhaduje na –0,4 % v roce 2021 a 0,5 % v roce 2022.

Nedávno přijatý řecký plán pro oživení a odolnost má posílit soukromé a veřejné investice. Očekává se, že prostřednictvím strategických investic v oblasti zelené transformace, digitální transformace, udržitelného růstu podporujícího začlenění a dalších prorůstových opatření bude tento plán podporovat hospodářské oživení. Podle posledních simulací útvarů Komise by úroveň HDP měla do roku 2026 vzrůst o 2,1–3,3 %, a to na základě spojeného účinku grantů a půjček. Tyto simulace nezahrnují možný pozitivní dopad strukturálních reforem, který se v rámci plánu předpokládá a který by mohl být podstatný. Růst bude rovněž podporován novým cyklem financování EU.

Nejistota ohledně výhledu zůstává vysoká. Zejména pokud jde o oživení v odvětví cestovního ruchu, bude klíčovým faktorem pokrok v boji proti pandemii, a to jak na vnitrostátní, tak i na mezinárodní úrovni. Otevření cestovního ruchu na začátku května přispělo k posílení tohoto odvětví; tento vliv však byl částečně eliminován pozdním uvolněním cestovních omezení v klíčových zemích, odkud turisté přijíždějí. Nejistota se rovněž týká rychlosti oživení v soukromém sektoru po skončení podpůrných opatření. Z tohoto důvodu bude muset být postupné rušení těchto opatření pečlivě načasováno, aby se zabránilo lavinovým efektům a nedošlo k prudkému nárůstu nových úpadků. To se týká rovněž trhu práce a zrušení příslušných programů podpory trhu práce, což bude třeba koncipovat tak, aby se udržel pod kontrolou nárůst počtu propuštěných pracovníků. Nedávné zvýšení vstupních nákladů a výskyt problematických míst v dodavatelském řetězci vedou ke zvýšené nejistotě ohledně inflačního výhledu. Dalším zdrojem nejistoty zůstávají vnější geopolitické činitele a možné obnovení migračních toků. Na druhé straně by realizace části

nákupů odložených z předchozího roku mohla přinést další impuls pro soukromou spotřebu, jak naznačují tzv. vysokofrekvenční ukazatele ekonomiky.

FISKÁLNÍ VÝVOJ

Orgány nadále poskytují včasnou, cílenou a dočasnou podporu řecké ekonomice, jejíž opětovné otevírání bylo pozvolnější, než se předpokládalo v dubnu. Podle stanoviska Rady k programu stability Řecka z roku 2021 byla opatření, která Řecko přijalo v letech 2020 a 2021, v souladu s doporučením Rady ze dne 20. července 2020([5]). Opatření přijatá do srpna 2021 zůstávají v platnosti a měla by být v nadcházejícím období postupně rušena. V současné době se očekává, že fiskální náklady na tato opatření v roce 2021 dosáhnou 5,9 % HDP, tj. o 0,2 % HDP více, než se původně odhadovalo. Do výpočtu je zahrnuto nové opatření, které motivuje mladé dospělé k očkování. Vláda plánuje pokračovat v podpoře i příští rok, avšak v menší míře. Kromě již oznámených opatření týkajících se snížené sazby příspěvků na sociální zabezpečení a snížení daně sociální solidarity pro soukromý sektor, jež jsou zahrnuta v prognóze Komise z jara 2021, se orgány rovněž rozhodly prodloužit v roce 2022 uplatňování nižších sazeb daně z přidané hodnoty na konkrétní zboží a služby v některých zranitelných odvětvích. V červnu 2021 Rada Řecku doporučila, aby v roce 2022 využilo nástroj pro oživení a odolnost k financování dodatečných investic na podporu oživení a současně dodržovalo obezřetnou fiskální politiku a zachovalo investice financované z vnitrostátních zdrojů ([6]).

V reakci na rozsáhlé lesní požáry, k nimž došlo v srpnu, přijaly orgány soubor opatření na pomoc a podporu. Na konci srpna 2021 vydaly orgány doplňkový rozpočet, který zvýšil běžné rozpočtové výdaje o 0,1 % HDP a rozpočtové výdaje na veřejné investice o 0,2 % HDP, a to s cílem financovat opatření, která poskytují pomoc postiženým domácnostem, podnikům a regionům. Odhaduje se, že zavedená podpora zvýší veřejné výdaje o 0,3 % HDP v roce 2021 a o 0,1 % HDP v roce 2022, přičemž sestává z široké škály opatření, jako jsou granty a půjčky, osvobození od vrácení vratné zálohy poskytnuté během pandemie, upuštění od daně z nemovitostí (ENFIA) na období 2021–2023, dočasné pozastavení daní a závazků z dluhů a podpora postižených místních samospráv s cílem pomoci při obnově jejich regionů.

Dne 11. září 2021 oznámily orgány balíček dalších opatření. Většina opatření prodlužuje nebo upravuje stávající podpůrná opatření. Přesněji řečeno, míra splácení všech „vratných záloh“ (veřejná podpora společnostem postiženým pandemií distribuovaná ve formě úvěrů s podmíněnou dotační složkou) bude dále snížena ze současných 50–100 % na 25–50 % v závislosti na míře ztráty obratu každé společnosti; režim zkrácené pracovní doby („SYNERGASIA“) bude prodloužen do konce roku 2021 a dočasný režim dotací na splátky pro dlužníky postižené koronavirem s půjčkami na hlavní bydliště (režim „Gefyra“) bude

([5]) Doporučení Rady ze dne 18. června 2021, kterým se vydává stanovisko Rady k programu stability Řecka z roku 2021 (Úř. věst. C 304, 29.7.2021, s. 33).

([6]) Doporučení Rady ze dne 18. června 2021, kterým se vydává stanovisko Rady k programu stability Řecka z roku 2021 (Úř. věst. C 304, 29.7.2021, s. 33). Upozorňujeme, že obecná úniková doložka, která zůstává v platnosti i v roce 2022, umožňuje dočasné odchýlení se od rozpočtových požadavků za předpokladu, že to neohrozí fiskální udržitelnost ve střednědobém horizontu. Původně byla aktivována v březnu 2020 pro rok 2020 a prodloužena do roku 2021, jak je uvedeno v roční strategii pro udržitelný růst na rok 2021. Na základě své prognózy z jara 2021 dospěla Komise dne 2. června k závěru, že jsou splněny podmínky pro další uplatňování obecné únikové doložky v roce 2022 a její deaktivaci od roku 2023. Po deaktivaci obecné únikové doložky bude nadále zohledňována situace v jednotlivých zemích.

prodloužen o další tři měsíce([7]). V reakci na nedávný nárůst cen elektřiny byl oznámen nový režim subvencí, který nabídne slevu ve výši 30 EUR/MWh za prvních 300 kWh měsíčně spotřebovaných do konce roku. Toto opatření je dočasné a bude přínosem pro všechny domácnosti a pro podniky využívající nízké napětí. Náklady na tato opatření je třeba ještě plně specifikovat a budou zahrnuty do prognózy Komise z podzimu 2021. Balíček rovněž zahrnuje opatření, která mají fiskální dopad v roce 2022 a budou posouzena v souvislosti s návrhem rozpočtového plánu na rok 2022 ([8]).

Byl přijat nový systém vypořádání pro včas nesplacené závazky v oblasti daní a sociálního zabezpečení, které vznikly v období pandemie a do konce června 2021. Tento nový systém mění již přijatý systém vypořádání, který se týká splácení odložených závazků za období od března do června 2020. Podle předchozího systému se podniky a domácnosti, které byly přímo dotčeny omezeními volného pohybu osob a pozastavením pracovních smluv, mohly rozhodnout, zda své odložené závazky uhradí ve 24 splátkách bez úroků nebo ve 48 měsíčních splátkách, v kterémžto případě se účtuje roční úrok ve výši 2,5 %. Vzhledem k tomu, že pandemie trvala déle, než se v době navrhování tohoto systému očekávalo, a vzhledem k tomu, že se zvýšila akumulace nových dlužných daní a sociálního zabezpečení, rozhodly se orgány poskytnout delší lhůtu ke splacení těchto závazků v rámci nového systému. Po této úpravě mohou způsobilé fyzické a právnické osoby uhradit svůj nesplacený dluh maximálně ve 36 nebo 72 splátkách. Podobně jako v předchozím systému nebudou těm, kdo si zvolí kratší dobu splácení, účtovány žádné úroky. Aby se snížil průměrný počet hrazených splátek, byly minimální měsíční splátky dluhů nad 1 000 EUR zvýšeny na 50 EUR.

Řecký parlament v září 2021 přijal reformu doplňkového důchodového systému, která vstoupí v platnost v roce 2022, a to s omezenými fiskálními náklady ve střednědobém horizontu, avšak se značným fiskálním dopadem v horizontu dlouhodobém. Orgány vytvoří nový plně financovaný veřejný penzijní fond, který bude fungovat jako příspěvkově definovaný penzijní systém pro doplňkové důchody. Noví účastníci trhu práce([9]) budou do tohoto nového fondu zařazeni automaticky, zatímco zaměstnanci, kteří jsou již zařazeni do formálně fondového příspěvkově definovaného systému a jsou mladší 35 let, si budou moci zvolit, zda se chtějí zapojit do nového fondu, nebo zda chtějí zůstat ve stávajícím systému. Fiskální náklady reformy v krátkodobém horizontu odrážejí přesměrování budoucích příspěvků nových zaměstnanců na akumulaci kapitálu v novém fondu, a tudíž vytvoření deficitu v příjmech, který bude muset být pokryt z veřejných prostředků. Tyto náklady by měly být v příštím desetiletí zvládnutelné (0,1–0,2 % HDP ročně) a mohou být pokryty stávajícími rezervami v sociálním rozpočtu. Očekává se však, že náklady na reformu se časem zvýší, přičemž vrcholu dosáhnou po roce 2070, a to ve výši přibližně 1 % HDP v ročním vyjádření. Náklady závisí na podílu současných zaměstnanců pojištěných ve stávajících doplňkových fondech, kteří se rozhodnou přejít do nového fondu, zatímco dopad

([7]) Prodloužení režimu podléhá schválení změny rozhodnutí SA.58555 ze strany Komise.

([8]) Podle prognózy Komise z jara 2021 se očekává, že primární schodek monitorovaný v rámci posíleného dohledu dosáhne v roce 2021 výše 7,3 % HDP a v roce 2022 výše 0,5 % HDP, což je úzce v souladu s prognózou řeckých orgánů. V červenci 2021 řecký parlament rovněž přijal střednědobou fiskální strategii, která je v souladu s programem stability předloženým v dubnu 2021.

([9]) Noví účastníci přijatí v odvětvích, která již spadají do současného formálně fondového příspěvkově definovaného systému.

na úroveň veřejného dluhu bude záviset také na investiční strategii tohoto fondu a na jeho odvětvové klasifikaci ([10]).

Fiskální rizika zůstávají značná a souvisejí zejména s vývojem pandemie a s očekávanými soudními rozhodnutími. Pokud by se pandemie dále vyvíjela, z dalšího prodloužení opatření k omezení šíření nákazy a související fiskální podpory by mohly vzniknout dodatečné fiskální náklady. Jiná rizika vyplývají z možnosti, že záruky vydané v rámci podpůrných opatření budou v nadcházejících letech uplatněny. Další rizika se týkají očekávaného soudního rozhodnutí o retroaktivních důchodech. V návaznosti na rozhodnutí státní rady z července 2020 řecký stát vyplatil penzijní platby se zpětnou účinností ve výši 1,4 miliardy EUR, ale odmítl uznat veškeré zbývající nároky, které se týkají sezónních příplatků a doplňkových důchodů. Očekávané rozhodnutí státní rady o retroaktivní náhradě za omezení doplňkových penzí a sezónních příplatků by mohlo v případě, že soud rozhodne ve prospěch důchodců, vést k dalším významným platbám. Kromě toho fiskální rizika nadále představují i probíhající soudní řízení vedená proti Veřejné realitní společnosti (ETAD). V neposlední řadě se stále čeká na klasifikaci subjektu prodeje a zpětného leasingu nemovitostí vlastněných zranitelnými dlužníky. V případě, že bude klasifikován jako subjekt vládních institucí, vedlo by to ke značným fiskálním nákladům během přípravné fáze subjektu.

VEŘEJNÉ FINANCOVÁNÍ

Hotovostní rezerva zůstává vysoká, neboť vláda úspěšně pokračuje ve svém programu vydávání dluhopisů. Výnosové spready státních dluhopisů vůči německým spolkovým dluhopisům se dále snížily a od konce května 2021 se pohybují okolo 100 bazických bodů u desetileté doby do splatnosti. Příznivé podmínky financování rovněž nadále podporuje akomodativní nastavení měnové politiky Evropské centrální banky, včetně jejího nouzového pandemického programu nákupu aktiv. Od dubna 2021 Řecko několikrát využilo kapitálové trhy. V květnu získalo 3 miliardy EUR vydáním nového pětiletého referenčního státního dluhopisu. Dosažený výnos činil 0,17 % s kupónem 0 %. Oba údaje jsou nejnižšími hodnotami, kterých kdy řecký dluhopis dosáhl pro tuto dobu splatnosti. V červnu byla znovu zpřístupněna portfolia emise desetiletých dluhopisů z ledna 2021 a bylo získáno 2,5 miliardy EUR s výnosem 0,89 %. Emisní činnost pokračovala v září opětovným zpřístupněním portfolia pětiletých a třicetiletých dluhopisů. Agentura pro správu veřejného dluhu získala z těchto emisí 1,5 miliardy EUR (s výnosem 0,02 %) a 1 miliardu EUR (s výnosem 1,675 %). Řecký stát již překročil svůj původní emisní plán pro rok 2021 a získal na volném trhu 14 miliard EUR. Kromě toho byly Řecku v květnu vyplaceny úvěry ve výši přibližně 2,5 miliardy EUR v rámci evropského nástroje pro dočasnou podporu na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci. Peněžní rezervy vládních institucí činily počátkem července 2021 přibližně 34 miliard EUR ([11]). Dále Řecko v srpnu 2021 obdrželo v rámci nástroje pro oživení a odolnost předběžné financování ve výši 4 miliard EUR.

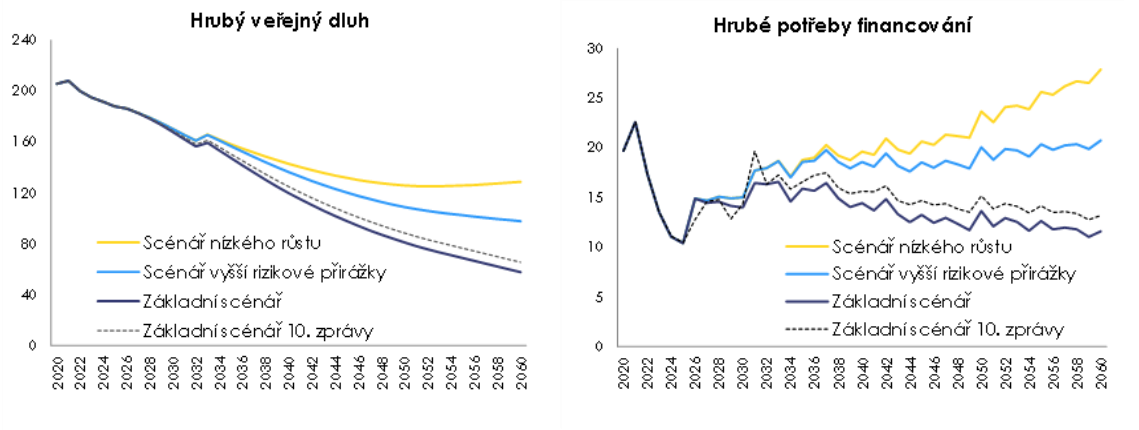
([10]) V případě klasifikace v rámci vládních institucí by byl dopad na veřejný dluh nižší, jelikož by držba řeckých státních dluhopisů ve fondu byla konsolidována v rámci vládních institucí.

([11]) Zůstatek na účtu hotovostní rezervy i nadále činil 15,7 miliardy EUR. Účet hotovostní rezervy byl vytvořen rovněž prostřednictvím plateb v rámci programu Evropského mechanismu stability a je určen na dluhovou službu. Řecko může po schválení řídícími orgány Evropského mechanismu stability použít tuto částku i pro jiné účely.

ANALÝZA UDRŽITELNOSTI DLUHU

Z aktualizace analýzy vyplývá, že rizika týkající se udržitelnosti dluhu zůstala v porovnání s desátou zprávou víceméně beze změny. Podobně jako v desáté zprávě vyplývá z aktuální aktualizace analýzy, že krátkodobá rizika pro udržitelnost dluhu zůstávají omezená. V dlouhodobějším horizontu jsou rizika významnější ve scénářích „nízkého růstu" a „vyšší rizikové přirážky". Analýza udržitelnosti dluhu vychází i nadále z jarní prognózy Komise a byla aktualizována o nové informace o forwardových sazbách a o emisích, k nimž došlo od poslední zprávy. Základní scénář se oproti desáté zprávě nepatrně zlepšil v důsledku dalšího poklesu řeckých forwardových sazeb od poloviny srpna, zatímco alternativní scénáře zůstaly víceméně beze změny, neboť projekce bezrizikových sazeb se změnily pouze nepatrně. Podle základního scénáře se dluh do roku 2060 sníží na 57,6 % HDP, zatímco hrubé potřeby financování zůstávají v dlouhodobém horizontu pod úrovní 15 % HDP. Ve scénáři s vyšší rizikovou přirážkou se dluh do roku 2060 sníží na 97,6 % HDP, zatímco hrubé potřeby financování se od konce 50. let budou pohybovat okolo 20 % HDP. V případě scénáře nízkého růstu se úroveň zadlužení nestabilizuje a hrubé potřeby financování budou od konce 40. let trvale přesahovat 20 % HDP.

Graf 1.1: **Výsledky analýzy udržitelnosti dluhu**

Zdroj: útvary Komise

VÝVOJ VE FINANČNÍM SEKTORU

Potřeby tvorby rezerv spojené se sekuritizačními transakcemi u úvěrů se selháním snížily ziskovost bank. V důsledku toho banky v prvním čtvrtletí roku 2021 nadále vykazovaly ztráty. Pozitivní je, že vzrostly čisté příjmy. Pomohly zejména jednorázové příjmy z obchodování spojené s portfoliem státních dluhopisů, zatímco čistý úrokový výnos byl odolný v důsledku nižších nákladů na financování díky vysoké likviditě v důsledku rostoucích vkladů a dostatečného financování ze strany Eurosystému. V případě dvou bank systémového významu byly výsledky podpořeny také nižšími náklady na riziko, neboť tyto banky začínají mít prospěch ze snižování páky u svých úvěrů se selháním. Zároveň se zvýšily provozní náklady v důsledku některých jednorázových restrukturalizačních nákladů. Bez nich se provozní náklady snížily, což je odrazem úsilí bank o snížení počtu zaměstnanců a poboček. Očekává se, že čistá úroková rozpětí zůstanou pod tlakem nízkých úrokových sazeb a očekávané konsolidace rozvah. Vyhlídky na ziskovost ve druhé polovině roku 2021 budou proto ovlivněny i) schopností bank dále snižovat své potřeby v oblasti tvorby rezerv, ii) hospodářskou činností, která bude mít dopad na poptávku po nových úvěrech, a iii)

schopností bank nalézt alternativní zdroje příjmu. Dalšími klíčovými výzvami v blízké budoucnosti bude další snižování nákladů a využívání digitální transformace.

Kapitálová pozice řeckých bank na konci prvního čtvrtletí roku 2021 zůstala víceméně přiměřená navzdory ztrátám zaznamenaným v důsledku pandemie, konsolidace bankovních rozvah a částečnému ukončení přechodných obezřetnostních úprav. Průměrný poměr kmenového kapitálu tier 1 a celkového kapitálu bank na konsolidovaném základě činil 13,6%, respektive 15,6% rizikově vážených aktiv. To znamená pokles oproti předchozímu čtvrtletí a ve srovnání s koncem roku 2019 (16,2 %, respektive 17,3 %) vzhledem k tomu, že banky předfinancovaly tvorbu rezerv v souvislosti s dopadem pandemie a nadcházejícími sekuritizacemi. Postupné ukončování přechodných obezřetnostních úprav([12]) a každoroční amortizace většinou zaručených odložených daňových pohledávek rovněž dočasně vyvinuly tlak na obecný kapitálový poměr bank v prvním čtvrtletí roku 2021. Nicméně nedávné úspěšné navýšení základního kapitálu dvěma bankami systémového významu ve druhém čtvrtletí roku 2021([13]) spolu s dalšími opatřeními k posílení kapitálu umožní řeckým bankám systémového významu, aby pokročily se svými ambiciózními strategiemi snižování úvěrů se selháním. Zároveň může brzy vyžadovat pečlivé sledování kapitálová pozice některých méně významných institucí, neboť i ty řeší vysokou úroveň úvěrů se selháním. Pokud jde o minimální požadavek na kapitál a způsobilé závazky (MREL), čtyři banky systémového významu upravily svou emisní politiku tak, aby splnila závazný prozatímní cíl stanovený na 1. ledna 2022, což dokládají úspěšné emise v první polovině roku 2021([14]).

Vazba mezi státem a bankami v minulém roce zesílila a bude v budoucnu vyžadovat pečlivé sledování. Již tak vysoký podíl odložených daňových pohledávek na kapitálu bank se zvyšuje, přičemž v prvním čtvrtletí 2021 dosáhl 65 % kmenového kapitálu tier 1, neboť kapitálové pozice bank se dostávají pod tlak v důsledku nákladů na dokončované a připravované sekuritizace úvěrů a snížené úrovně ziskovosti. Kromě toho řecké banky systémového významu postupně zvyšovaly svou expozici vůči držbě domácích státních dluhopisů, a to z 6,4 % svých celkových aktiv ke konci roku 2018 na 10,1 % ke konci roku 2020([15]), ačkoli související riziko je prozatím omezené vzhledem k podílu státních dluhopisů vykázaných v naběhlé hodnotě([16]) a k nízké volatilitě výnosů státních dluhopisů v důsledku akomodativní orientace měnové politiky Evropské centrální banky. Vedle toho se expozice řeckých bank vůči státu dále zvyšuje prostřednictvím státních záruk poskytnutých v rámci programu Hercules a opatření státní podpory v souvislosti s COVID-19, zatímco stát si v návaznosti na své účasti na dřívějších rekapitalizacích bank rovněž zachovává v tomto odvětví kapitálové podíly.

([12]) Tato přechodná opatření se týkají postupného zavádění nových účetních standardů ohledně znehodnocení finančních aktiv a provádění nových pravidel, která vedou banky k rychlejšímu odepsání nevýkonných expozic podle nařízení (EU) 2019/630, kterým se mění nařízení (EU) č. 575/2013, a příslušných pokynů v oblasti dohledu.

([13]) První z nich v dubnu 2021 získala 1,38 miliardy EUR a druhá v červnu 2021 získala 800 milionů EUR. Jednalo se o první navýšení základního kapitálu řeckých bank od roku 2015.

([14]) Řecké banky úspěšně vydaly v první polovině roku 2021 dluhopis kapitálu tier 2 ve výši 500 milionů EUR (v březnu 2021), přednostní prioritní nezajištěný dluhopis ve výši 500 milionů EUR (v květnu 2021) a dluhopis vedlejšího kapitálu tier 1 v hodnotě 600 milionů EUR (v červnu 2021).

([15]) Zdroj: Řecká centrální banka, Přezkum finanční stability, červen 2021

([16]) Tím, že banky vykazují státní dluhopisy jako dluhopisy držené do splatnosti (tj. v naběhlé hodnotě), izolují svůj kapitál od případného zvýšení volatility výnosů státních dluhopisů.

Očekává se, že nepatrné zhoršení podílu úvěrů se selháním v prvním čtvrtletí roku 2021 bude v příštích čtvrtletích vykompenzováno díky dalším sekuritizacím úvěrů se selháním v rámci programu Hercules. Po trvalém zlepšování v roce 2020 se podíl úvěrů se selháním v březnu 2021 zvýšil na 30,3 % na individuálním základě a zůstává nejvyšší v eurozóně. Důvodem tohoto mírného nárůstu je zvýšení počtu nově zjištěných selhání v prvním čtvrtletí roku, zejména v podnikovém portfoliu a v portfoliu spotřebitelských úvěrů, přičemž tři ze čtyř bank systémového významu zaznamenaly během čtvrtletí čistý přítok úvěrů se selháním. Očekává se však, že od druhého čtvrtletí roku opět dojde k poklesu objemu úvěrů se selháním, jelikož do konce června 2021 byly formálně uzavřeny další tři transakce v rámci programu Hercules, čímž se dosáhlo souhrnného portfolia sekuritizovaných úvěrů se selháním ve výši přibližně 17 miliard EUR. Čtyři řecké banky systémového významu plánují do konce roku 2021 takto vyřešit další úvěry se selháním v objemu 24 miliard EUR, přičemž využijí nedávné prodloužení programu. Jejich cílem je dosáhnout jednociferného podílu úvěrů se selháním nejpozději v roce 2022. Úspěch těchto ambiciózních plánů na snížení závisí na řadě činitelů, například na rozsahu nového přítoku úvěrů se selháním, na budoucím hospodářském růstu a celkových podmínkách na trhu. V tomto ohledu orgány ve snaze přizpůsobit rámec programu Hercules prostředí po pandemii a zohlednit nepříznivý dopad zdravotní krize na vymáhání úvěrů([17]) přijaly v červenci 2021 další změny příslušných prováděcích právních předpisů.

Po vypršení moratorií ukazuje počáteční posouzení mírný nepříznivý dopad na kvalitu aktiv v souladu s očekáváními bank, avšak rizika zhoršení přetrvávají. Převážná většina moratorií skončila na konci roku 2020, s několika omezenými výjimkami, zejména v souvislosti s odvětvím pohostinství. Z počátečních výsledků vyplývá, že počet možných selhání zřejmě nepřekročí původní odhad obsažený v podnikatelských záměrech bank na rok 2021. V současné době se přibližně polovina dlužníků, kteří opouštějí moratoria, vrátila k normálnímu způsobu plateb a bezproblémový přechod na běžný způsob plateb pro zbývající vypůjčovatele je podpořen a) řadou doplňkových produktů, které banky nabízejí životaschopným klientům, kteří se potýkají s dočasnými obtížemi, a b) dvěma dočasnými režimy dotací na splátky, které orgány zavedly pro splácející a restrukturalizované dlužníky postižené koronavirem (režimy „Gefyra“ a „Gefyra II“). Lhůta pro podání žádostí u nejnovějšího z těchto dvou režimů, které se týkají podnikatelských půjček malých a středních podniků a samostatně výdělečných osob, byla stanovena na konec května, přičemž celkem bylo podáno 40 314 žádostí, z nichž bylo do konce července zpracováno 18 077 způsobilých žádostí, což představuje úvěry v objemu 6,5 miliardy EUR, a to převážně (84 %) bez selhání. Orgány rovněž ohlásily omezené prodloužení prvního režimu o tři měsíce v souvislosti s půjčkami zajištěnými hlavním bydlištěm s cílem umožnit postupnější vyřazování dlužníků postižených pandemií COVID-19. Rizika nepříznivého vývoje, pokud jde o úroveň tvorby rezerv bank, však přetrvávají, neboť plný dopad pandemie na přítok úvěrů se selháním může být zřejmý až se zpožděním v roce 2022. Je to způsobeno ukončením většiny doplňkových produktů a dvou režimů „Gefyra“ ke konci tohoto roku, jakož i očekávaným zrušením různých dalších programů státní podpory. Proto je zapotřebí vhodná a stejnorodá klasifikace a tvorba rezerv na úvěry v rámci doplňkových řešení, jakož i další zlepšení interních možností bank zajistit životaschopnou dlouhodobou restrukturalizaci úvěrů, aby bylo možné tato rizika aktivně řídit a zajistit splnění ambiciózních cílů v oblasti snižování úvěrů se selháním.

([17]) Pozastavení donucovacích opatření během pandemie mělo dopad na schopnost obsluhovatelů úvěrů vymáhat své úvěrové pohledávky a vytvořilo potřebu určité flexibility vzhledem k tomu, že legislativní rámec počítá s opatřeními v případě, že vymáhané pohledávky nedostačují k plnění očekávaných podnikatelských plánů.

Programy na podporu úvěrů nadále posilovaly tok úvěrů do ekonomiky. V období od ledna do června 2021 bylo 28 % nových úvěrů nefinančním podnikům se stanovenou splatností podporováno nástroji, které nabídla Řecká rozvojová banka, a v případě malých a středních podniků to bylo 48 %. Od začátku pandemie do konce června pomohl fond pro podnikové záruky v souvislosti s pandemií COVID-19 poskytnout půjčky ve výši 5,7 miliardy EUR. Fond zůstane k dispozici do konce roku 2021 a očekává se, že podpoří další úvěry ve výši 0,8 miliardy EUR. V rámci režimu „TEPIX II“ byly do konce června vyplaceny úvěry ve výši 2,1 miliardy EUR. Úvěry nefinančním podnikům nadále rostly, ale pomalejším tempem. V červenci 2021 se meziroční tempo růstu čistých úvěrů nefinančním podnikům snížilo na 4,1 % z dubnových 6,7 % a z 10,0 % v prosinci 2020, přičemž v případě velkých společností došlo ke zpomalení, které plně kompenzovalo zrychlení u malých a středních podniků, jelikož celkový trend ovlivnily dvě velké splátky podnikových úvěrů v dubnu. Náklady na úvěry nefinančním společnostem zůstaly v první polovině roku 2021 na historicky nízké úrovni na rozdíl od nákladů na úvěry pro podniky nezapsané v obchodním rejstříku, které jsou podstatně vyšší. Příznivé tržní podmínky navíc umožnily největším řeckým nefinančním podnikům obrátit se na finanční trhy a hledat další finanční prostředky prostřednictvím emise podnikových dluhopisů. Pokud jde o domácnosti, meziroční tempo růstu úvěrů zůstalo v červenci 2021 ve srovnání s koncem roku 2020 záporné a víceméně beze změny ve výši –2,5 %, přičemž související náklady jsou stále vyšší.

Řecký fond finanční stability se podílel na úspěšném navýšení základního kapitálu dvou bank systémového významu. Fond se ve druhém čtvrtletí roku 2021 podílel na získávání kapitálu dvou úvěrových institucí s cílem zabránit nadměrnému oslabení svého stávajícího podílu v nich. Fond zároveň pokračoval v podpoře bank v jejich dlouhodobých strategických plánech, jejichž cílem je reagovat na výzvy v oblasti inovací a udržitelnosti. Statistické zpracování fiskálního dopadu kapitálových injekcí posoudí v nadcházejícím období statistické úřady. V procesu jmenování do funkce zástupce výkonného ředitele fondu došlo ke zpožděním. Zachování nezávislosti fondu a respektování procesu výběru, jak je stanoven v zákoně, má i nadále zásadní význam.